

Як українським компаніям знайти алгоритм виходу на європейський ринок (на прикладі Польщі)?

24 жовтня 2014 року

Ігор Яценко - Адвокат,
Директор з юридичних питань
групи ІСД в Польщі

Ринок ЄС як альтернатива Росії

- За даними Держстату, товарообіг України та Росії 2013 року становить \$38,2 млрд. Євросоюз у статистиці враховується як окремі країни, але якщо брати Європу в цілому (без врахування країн СНД), то товарооборот з нею більше від українсько-російського - \$45,6 млрд.
- У 2014 році Україна почала торгувати менше з Росією, але при цьому товарообіг з країнами ЄС збільшився.

Угода про асоціацію України з ЄС – нові можливості для доступу до ринків ЄС

- Запроваджує «Поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі» Україна - ЄС (ЗВТ);
- ЗВТ передбачає лібералізацію торгівлі як товарами, так і послугами, лібералізацію руху капіталів та до певної міри — руху робочої сили;
- Сприяє усуненню нетарифних торговельних бар'єрів;
- Сприяє інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС та єдиного нормативного простору
- *Застосування ЗВТ в повному обсязі відстрочено до кінця 2015 року*
- *ЄС вже застосовує митні преференції з Україною*

Польща – важлива частина ринку ЄС

- ВВП ЄС у 2013 році – \$17.335,4 млрд.
- ВВП Польщі в 2013 році – \$517,5 млрд.
(на 8 місці в ЄС; 3% ВВП ЄС) (22 місце в світі)
- ВВП України в 2013 році – \$177,4 млрд.
- Товарооборот між Україною та Польща у 2013 році – \$6,62 млрд (15% товарообороту з ЄС).

Польща – важлива частина ринку ЄС

- Досвід виходу на польський ринок може бути використаний як певний алгоритм для роботи на ринках ЄС, особливо в країнах Центральної Європи.
- Польща інтегрована в ЄС, що дає можливість через Польщу отримати доступ до структурних фондів ЄС (близько 73 млрд. євро у 2014-2020 роках), фінансових інститутів інших країн ЄС (банки, фондові та товарні біржі, страхові компанії тощо).

Привабливість ринку Польщі для іноземних інвесторів

- Спеціальні економічні зони;
- Промислово-технологічні парки;
- Державні гранти;
- Структурні програми ЄС для Польщі;
- Доступ до фінансових ринків через Варшавську Фондову Біржу та New Connect;
- Державне експортне кредитування (КУКЕ, BGK);
- Дешеві банківські кредити;
- Певні податкові пільги.

Вихід на ринок Польщі іноземними підприємцями та інвесторами

- торгівельні операції з польськими партнерами;
- створення в Польщі центру економічних інтересів українських інвесторів через:
  - придбання в Польщі існуючих бізнесів;
  - заснування нових бізнесів ;
  - перенос існуючих бізнесів з України до Польщі;
  - створення в Польщі центру управління бізнесами в Україні;
  - створення торгівельних представництв;
  - тощо.

Законодавство ЄС та Польщі

- Законодавство ЄС становить частину національного законодавства Польщі.
- Законодавство Польщі змінюється відповідно до вимог законодавства ЄС.
- Польща має розвинене законодавство, що регулює питання здійснення бізнесу в Польщі.

ТОРГІВЛЯ З ПОЛЬЩЕЮ

- Такий самий режим щодо експортно-імпортних операцій як в усьому ЄС.
- Вільний обіг товарів між країнами ЄС.
- На підставі Директив ЄС певний перелік товарів та виробів, які входить на ринок ЄС або використовуються в ЄС повинні мати означення **CE** (знак згідності з нормами ЄС).
- Імпорт деяких товарів регламентований (ліцензії чи дозволи). Ліцензії і дозволи видані в інших країнах ЄС діють і у Польщі і навпаки.
- Діє Митний кодекс ЄС.
- В усьому ЄС діє система REACH - (*Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals*) — регламент ЄС про хімічні речовини та їх безпечне використання - реєстрація, оцінка, надання дозволів і заборон використання хімічних субстанцій (в першу чергу для виробників з-поза ЄС).
- Можливість користатися спрощеною митною процедурою в усіх країнах ЄС – наявність сертифікату АЕО (Authorised Economic Operator).
- Розрахунки у будь-якій валюті контракту.

Правове регулювання виходу на ринок Польщі (інвестиції)

- Кодекс Торгівельних Товариств
- Закон про свободу господарської діяльності
- Національний судовий реєстр
- Податкове законодавство
- Міграційне законодавство
- Закон про придбання нерухомого майна іноземцями
- Антимонопольне законодавство
- Двосторонні польсько-українські угоди
- Міжнародні договори та конвенції

Торгівельні товариства

- Створення торговельних товариств або участь в існуючих – найбільш розповсюджений інструмент для інвестицій в Польщу;
- Найбільш розповсюдженими організаційно-правовими формами торговельних товариств є:
  - Акціонерне товариство;
  - Товариство з обмеженою відповідальністю
  - Командитне або командитно-акціонерне товариство

Реєстрація товариств

- Реєстрація здійснюється в Національному судовому реєстрі, який ведеться реєстраційними судами;
- Подаються відповідні документи в залежності від форми товариства:
  - Договір товариства,
  - Статут,
  - Заява, зразки підписів.
  - Товариство з обмеженою відповідальністю починає діяти з моменту підписання засновницьких документів.
  - Практично всі данні про товариство відкриті для третіх осіб.
- Можлива електронна реєстрація товариств з обмеженою відповідальністю

Дозвільний порядок регулювання господарської діяльності

- Види дозволів:
  - Концесії
  - Дозволи (ліцензії, згоди)
  - Регульована діяльність (шляхом подання заяви).
  - Порядок видачі дозволів (реєстрації) залежить від виду діяльності;
  - Інформація по видачу дозволів (реєстрацію) заносяться до відповідних реєстрів;
  - Реєстри є відкритими.

Антимонопольне законодавство

- Дозволи на концентрацію (об'єднання, прийняття, придбання, спільні підприємства).
- Видає Комітет з питань захисту конкуренції і споживачів (УОКіК) або Єврокомісія.
- Критерій обороту для Єврокомісії (приклад):
  - 5 млрд. Євро (світовий оборот) + 250 мл. Євро кожного з учасників
- Критерій обороту для Національного органу (приклад):
  - 1 млрд. Євро (світовий оборот)
  - 50 млн. Євро (оборот на території Польщі)

Податкове законодавство

- 12 видів податків (9 прямих і 3 непрямі).
- Найважливі податки:
  - податок на доходи юридичних осіб (19 %);
  - податок на доходи фізичних осіб (19/32 %);
  - податок на вчинення правочинів (0,1-2 %);
  - податок від нерухомості (ставка за кв.м або 2% від вартості споруд;
  - податок на додану вартість – VAT (0/5/8/23 %).

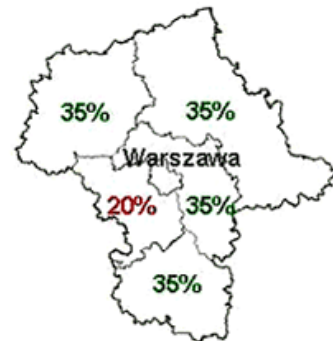
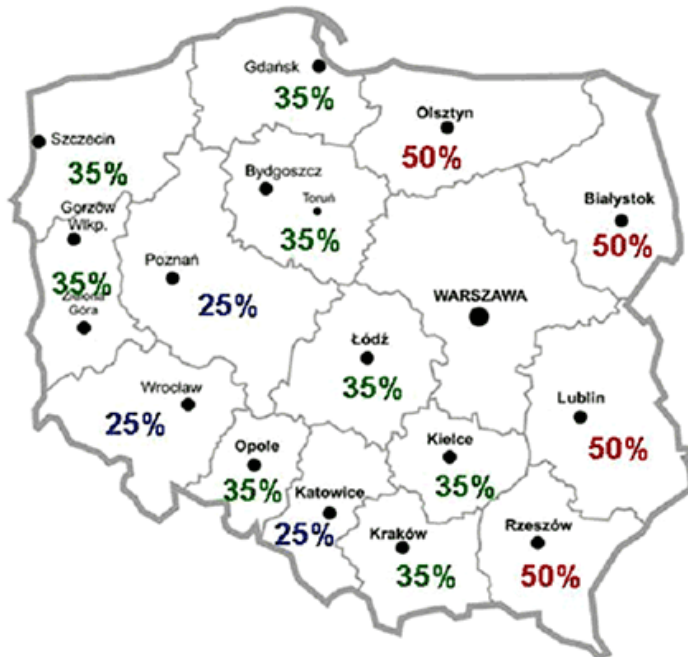
Регулювання іноземних інвестицій

- Немає спеціального закону про іноземні інвестиції;
- Міжнародні договори та конвенції:
  - Конвенція ООН про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р.
  - Угоди укладені в межах СОТ:
    - Угода 1994 року про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (TRIMs);
    - Генеральна угода щодо торгівлі послугами також від 15 квітня 1994 року (GATS);
  - Польща не ратифікувала Вашингтонську Конвенцію 1965 року про вирішення спорів, що стосуються інвестицій між державами і громадянами інших країн. Немає можливості вирішити спір через Міжнародний центр вирішення спорів щодо інвестицій (ICSID) при Світовому Банку
- Двосторонні договори та угоди між Польщею та Україною:
  - Договір про взаємне заохочення та захист інвестицій від 12.01.93
  - Конвенція про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень від 12.01.1993
  - Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24.05.1993

СПЕЦІАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ

- В Польщі діє 14 спеціальних економічних зон;
- Публічна допомога - часткове звільнення від податку на доходи, податку від нерухомості;
- Розмір залежить від локалізації інвестиції, величини інвестиційних витрат або витрат на працевлаштування нових працівників, величини підприємства інвестора.

Warszawa
do 31.12.2017 - 15%
od 1.01.2018 - 10%

Придбання нерухомого майна іноземцями

- Необхідність отримання дозволу для придбання українськими інвесторами деяких видів нерухомого майна або товариств (часток товариств), які є власниками такого майна.
- Відсутність такої вимоги у випадку придбання майна товариством з Польщі або ЄС , в якому є частка українського інвестора

Міграційне законодавство

- Необхідність отримання дозволів на проживання та працевлаштування працівників з України;
- Спрощений порядок отримання тимчасового дозволу (до 6 місяців) на працю для працівників з України;
- Відсутність обов'язку отримання дозволу на працю для членів правління якщо він протягом року виконує свої функції на території Польщі сукупно не довше ніж 6 місяців ;
- Відсутність обов'язку отримання дозволу на працю для членів Наглядових рад;
- Можливість отримання дозволу на проживання для засновників торгівельного товариства;
- Порушення порядку легалізації тягне заборону працевлаштування в товаристві іноземних працівників.

Що треба враховувати ведучи бізнес в Польщі (особистий досвід) - 1

- Високий ступінь незалежності правління від учасників (акціонерів).
- Регламентація внутрішньої діяльності підприємства. Необхідність дотримання цих регламентів.
- Приділення уваги питанням легалізації проживання та парцелаштування іноземців.
- При здійсненні операцій через офшорні зони враховувати особливості польського оподаткування таких операцій.
- Не забувати про трансферні ціни (підготовка відповідної податкової документації).

Що треба враховувати ведучи бізнес в Польщі (особистий досвід) - 2

- Обов'язкове проведення Due diligence перед придбанням польських активів.
- Легкий доступ до державних органів та їх представників.
- Доцільність співпраці з регіональними владами.
- Використання механізму приватно-публічного партнерства співпраці з державою.
- Висока роль профспілок.

Що треба враховувати ведучи бізнес в Польщі (особистий досвід) - 3

- Швидке повернення ПДВ на підставі декларацій.
- Перевірка інформації про партнерів та контрагентів через систему Національного судового реєстру (включаючи фінансові звіти).
- Користуватися можливостями експортного кредитування та страхування, які надають Корпорація страхування експортних кредитів (КУКЕ) та Банк народного господарства (BGK)
- Допомога польсько-української господарської палати.

Корисні посилання

- Польське агентство інформації і іноземних інвестицій - www.paiz.gov.pl
- Польсько-українська господарська палата - www.pol-ukr.com
- Польська торгівельна палата – www.kig.pl
- Польська торгівельна палата імпортерів, експортерів і кооперації - www.pcc.org.pl
- Відділ промоції торгівлі і інвестицій посольства Польщі в Києві – www.kiev.trade.gov.pl
- Посольство України в Польщі – www.poland.mfa.gov.ua
- Корпорація страхування експортних кредитів (КУКЕ) - www.kuke.com.pl